

De *Postryder* verscheint s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reclamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN DEN 8 APRIL.

Wat men er by wint met de Kerk te bestelen.

De ondervinding leert dat degenen die zich meester maken van de goederen der Kerk, eindigen niet te verarmen en tot den bedelstand gebragt te worden.

Deze woorden zyn niet van eenen klerikaal; zy zyn van Luther (*Synposiac*, cap. 4.) Uit zulk eenen mond gekomen, is de bekentenis er maar des te meer om beduidend.

De ondervinding waer van hy spreekt, is die van alle de christene eeuwen. De eeuw van Luther ook had er menig voorbeeld van opgeleverd. Men heeft Hendrik den VIII gezien, zoo ver gebragt dat hy bankroet maekte weinig tyds na zich van de goederen der kloosters meester gemaekt te hebben, voorwendende dat die verbeuring de finantiën des koningryks in zulk eenen voorspoedigen staet moest stellen dat het, voortaan, niet meer zoude noodig wezen belastingen te heffen.

Het zelfde verschynsel had zich voortgebragt in Duitschland, en een der ministers van den Keurvorst van Saxon bestatigde dit op eene nog al oorspronkelyke wyze, zeggende: de goederen der kloosters van welke wy ons hadden meester gemaekt, hebben onze eigene goederen opgeeten, zoodanig dat wy noch de eene noch de andere meer hebben.

Sedert dat er een nieuw tydvak van roovery voor de Kerk geopend is heeft dezelve wet niet opgehouden zich door niet minder trefende voorbeelden te veropenbaren.

Het Oostenryk van Joseph II, dat de droevige eer heeft gehad van in den naam der volstrekte magt het vernielingswerk te beginnen 't welk de revolutionaire democratie moest voltrekken, Oostenryk heeft die eer betaeld door dry achtereenvolgende bankroeten.

Het Frankryk van 1789 is niet gelukkiger geweest. Het heeft ook moeten bankroet maken; en, na by de twee miljaerds van de kerkgoederen, meer dan een miljaerd van de goederen der uitwykelingen gevoegd te hebben, bevond het, daags voor den 18 brumaire, dat het in de openbare schatkist niet anders meer had dan de belachelijke som van 167,000 franks.

Spanje verdient ook eene gansch byzondere melding. De ongelukken zyner schuldenaers zyn gekend, en wy komen de Koningin Isabella de dry vierden van haer erfdeel aan den Staet te zien afstaan, om de steeds toeneemende voortgaen der openbare schuld tegen te houden.

DE SPION.

(Vervolg.)

De twee vrienden verlieten het vertrek en de tegenwoordig zynde Amerikanen naderden de deur, om te zien hoe de vaert zou afloopen. De meer genoemde vreemdling maakte van die beweging gebruik en naderde de jonge dame.

— Een brief! zegde hy, een tochtje naar dat fransche schip... Zeker om iets te vernemen. Misschien zyn dit wel onze officiers; aen hunne houding ziet men, ondanks de eenvoudige kleeding, dat het officieren zyn. Terwyl de kleinste zyn tochtje ondernemt, moet gy trachten den anderen te doen klappen; gy hebt de instructiën van den gouverneur Cleveland niet vergeten?

— Neen oom! antwoordde de jonge vrouw, wier oogen op den jongeling, die den brief geschreven had, gevestigd waren.

— Geluk op uw tochtje! riep deze zynen vriend Edward achterna, die zich met verbaeste schreden naar de omliggende sloepen begaf, by welke eenige zwarte bootvoerders zaten.

Toen Drack (wie der lezers bespeurt niet reeds, dat de gewaende zeeman, de geheuerde spion van den lord gouverneur was?) toen Drack, zeg ik, bemerkte dat de jongeling met zyne nicht Clary alleen gelaten werd, verliet hy ook het vertrek, opdat het meisje meer vryheid had, inlichtingen in te winnen. Hy ging op het strand sloeg Edward in al zyne handelingsgade; deze sprong juist in eene sloep gevolgd door een matroos, die ondanks het ongunstige weder van wal stak.

De jongeling en Clary zyn alleen gebleven. Toen eerst werpt de Amerikanen eenen blik op

Portugael en de spaensche republieken van Amerika zouden ons al niets minder doorslaende voorbeelden aanbieden. De toekomst heeft er ons nog andere voorbehouden. Reeds zien wy Italiën met groote stappen naar het bankroet loopen. 'T is te vergeefs dat het, om er aen te ontsnappen, op nieuw de hand gael slaen op de goederen der Kerk en haer de laatste overblyfselen van haer erfdeel ontnemen. Het is niet door de mislaed te verzwaren dat men de straffe vermydt. (Tyl.)

Wy lezen in de brusselsche briefwisseling van een antwerpsch blad:

« Een blad heeft ongeluk van te willen in twyfel trekken het feit der protestatie van het belgisch bisschoppenkorps tegen het wetsontwerp op het wereldlyke der eerediensten. Ik ben in staet om u al de inlichtingen te bevestigen welke ik u te dien aengaende gegeven heb. Het stuk, te Mechelen opgesteld den donderdag, 16 maart en door onze verbiedende prelaten by eenparigheit goedgekeurd, is aen den Koning behandigd geweest voor zyn vertrek naar Londen. M. Frère heeft er aenstonds mededeeling van gevraagd aen Z. M., die nog niet geantwoord heeft noch aen zynen minister noch aen de bisschoppen. M. Frère heeft verklaerd dat die *mondwillige klerikale doemwyse* hem zou beletten de verandering eener enkele jota aen het wetsontwerp te aenveerden. Ook zal het nog eens te meer bewezen worden dat het wel M. Frère is die in België regeert en bestiert. »

Tongeren, den 7 april.

Myrheer de Redakteur,

De rusie van de tongersche gazetten heeft zich allengskens gestild. Is het de magere kost van den vasten of de invloed van den aenstaenden paeschtijd die het kraakeel doet ophouden, dat weet ik niet en dat komt er ook weinig op aen. De vyanden van eertyds zyn misschien nog wel geene boesem vrienden, maar de stryd met grof geschut die gewoonlyk de kiezingen vergezelt heeft opgehouden. Ik beklaeg my daer niet over, ofschoon elke kiesbatalije een zegepraal voor myne strydkameraden geweest is. Ik meen dat de menschen geboren zyn om in vrede en eendragt te leven. Ik meen daerenboven dat eene kleine stad gelyk Tongeren zich ten minsten belachelyk maakt met die onbeduidende persoon twisten die geen ander doel hebben dan den eenen of den anderen gemankerden grooten man te verheerlyken, en geen anderen

de dame en is opgetogen van verwondering. Nooit had hy gedacht een zoo lieflijk wezen onder de reiskleeders, die haer bedekten, te ontmoeten, en toen Clary zich van haren mantel ontt deed, wist hy niet of hy zyn oog zou verzuuren.

Clary is eene blondine uit Noord Engeland. Getroffen door zooveel schoonheid en die eenvoudigheid, welke de schoonheid altyd verhoort, stamelde de jongeling eenige pligtplegingen uit, die op eene aenmoedigende wyze door de schoone dame beantwoord werden.

Wat had er dan vreemds, geheimzinnigs, onbegrypelyks zelfs plaats voor hem, die by hunne samenkomst tegenwoordig was, en wien niets door hunne woorden verraden werd? Ik kan het niet verklaren. *Ma tante Aurora* en, ik weet niet welk ander nieuw modisch tooneelstukje hebben de sympathie, die op het eerste gezicht zich openbaert, zoeken, belachelyk te maken. Hoe het zy, de beide jeuglige herten werden onweersstaenbaar, door een onverklaarbaar gevoel naar elkander togetrokken.

Dat ondervonden Clary en de vriend van Edward. Waerover spraken zy dan? Wy bekennen onze onwetendheid. De toond, de buiging der stem, de doordringende blik, gaven aen woorden, die nietsbeduidend waren op zichzelf, eene onbegrypelyke kracht en weerde. Hoe het zy, Clary vergat den gouverneur van Boston en haren oom Drack geheel, en toen die ze haestig binnen trad, vond hy de twee jonge lieden in een wesprenkend stilzwijgen gedompeld, en stilzwijgen, dat toont dat men woorden veracht, die niets van daigene uitdrukken, wat men eigenlyk zeggen wil. De woorden, die door de oogen, door eenen blik worden uitgesproken, verstaet het hert volkomen.

ren uitslag bekomen als tweedragt te zaeien daer waer vrede en vriendschap moest heerschen.

Daerom dunkt my dat het my wel toege laten is van my nu en dan eens met wat anders bezig te houden als met den tongerschen rimpramp, die waerachtig de eer niet waard is welke de gazetten hem aendden.

Ik ben deze week te Brussel geweest. De Kamer was juist bezig met over Mexico te spreken. M. Coomans van Turnhout, M. Delaet van Antwerpen en nog al meer anderen, die kapten M. Chazal over zynen kamp dat het plezier van hooren was. Dat ding van Mexico is toch een ware schande voor ons land. Wanneer men vraegt dat onze militie-wet veranderd worde, dat het getal der soldaten van het belgisch leger verminderd worde, dat de jongelingen die onder de wapens zyn in verlof gezonden worden om hunnen ouden vader, hunne moeder weduwe of hunne onderlooze broeders en zusters by te staen, dan antwoordt de minister: Niets te doen, het leger kan niet verminderd worden, wy hebben het geheel leger noodig om aen de kasteelen van Antwerpen te werken, om op schildwacht te staen, om den dienstder garnizoenen te doen, enz.

S' anderen daags heeft de keizer van Mexico een leger noodig om zich tegen Juarez en de Mexicanen te verdedigen en een gedeelte van het belgisch leger wordt aengewerfd om naar Mexico te vertrekken, en dat laet de minister Chazal toe! Nu vraag ik my: hoe komt het dat men soldaten kan missen om hen naar Mexico te laten verhuizen, indien men hen zoo groot in België noodig heeft? En zou men hun kan toelaten van te vertrekken om keizer Maximiliaen tegen zyne nieuwe onderdanen te gaan verdedigen, waarom kan men hun dan ook niet toestaan van het leger te verlaten om naar hun huis terug te keeren?

De minister Chazal heeft te vergeefs getracht daarop iets ernstig te antwoorden. De Kamer moest nitspraak doen, en gy weet dat de Kamer bestaat uit eene liberale meerderheid die ja knikt als de minister ja zegt. De Kamer heeft dus alles goedgekeurd wat het liberael ministerie gedaan had, gelyk zy morgen en overmorgen zal goedkeuren wat het ministerie zal doen of denken. Ondertusschen zullen de oogen der goede lastenbetalers misschien open gaen. Uwe zonen, gyze familie-vaders, zullen onder dienst blyven, geene verzaechting zal aen de militie wet toegebragt worden, er zal verlof gegeven worden aen die willen naar Mexico gaen, hetgeen voor eenig gevolg moet hebben van het overige gedeelte van het belgisch leger onder de wapens te houden.

— De sloep, rie Drack uit, waarmede uw vriend... ik ben verzekerd dat het uw vriend of broeder is... in zee gestoken is, loopt gevaer van te vergaen.

Terwyl de Amerikanen zichzelf en zynen vriend vergat in die onverklaarbare droomeryen, die de helst, waerin eene jonge schoone leent, schynen te bezwangeren, was de zee zeer onstuimig geworden. De golven, die reeds rollende bergen geleken, toen Edward sprak van zich in te schepen, en de korvet te bezoeken, verhooven zich, door eenen sterken noordwestenwind voorgestuwd, al hooger en hooger. In zyn iever om de zending, waarmede zyn vriend hem belast had, zoo spoedig mogelyk te volvoeren had Edward er niet opgelet, dat de gezichtender zoo dreigend was, en de wolken boven zyn hoofd onbepaaldlyk sameopaken; hy was met een matroos in zee gegaen, wiens weinige ervaring in het roeijen verenigd met de zwakheid van het vaertuig, den jeugligen vryheidszoon in het grootste gevaer brachten, van in den afgrond der verbolgen zee zyn graf te vinden. In een oogenblik was eene groote volksmenigte op het strand verzameld, en toen juist kwam Drack in den Gekroonden Dolfyn stuyven, om den in droomeryen verloren vriend op de onvoorzichtigheid van Edward opmerkzaam te maken.

Door het onverwacht geroep van den vreemdling uit den droom opgewekt, sprong de Amerikanen haestig van zyne zitplaats naar Clary op en stortte de kamer uit.

— Wel, weet gy nu iets? vroeg de verspieler.
— Niets! antwoordde zy.
— Hoe niets! hervatte Drack ontstemd, heeft die Yankee dan niet willen spreken?
— Ik twyfel er aen of by welke persoon is, waer voor gy hem aanziet, bernam Clary. Ik

Hoe gelukkig is toch ons landje van door een liberael ministerie geregeerd te worden.

Een oude Tongenaer.

Coecke en Goethals.

De dagbladen hebben deze week eenen brief medegeleed aen M. de Bayay, procureur generael, over de ongelukkige zaak Coecke en Goethals, de twee Vlamingen, die te Charleroi den 16 november 1860 ter dood werden gebragt, beschuldigd van den moord te Couillet gepleegd te hebben.

Tot nu toe bestaet er over de plichtigheid dezer twee gehalsrechten, by vele personen, eenen sterken twyfel en de bewyzen van schuld, die M. de Bayay in 1862 beloofde te leveren, zyn tot nu toe niet verschenen — en zullen misschien nooit volledig geleverd worden al zou de plichtigheid der twee Vlamingen nog zoo groot zyn.

In het laeste proces te Bergen, is de advocaat van den beschuldigde Lurquin, op de kwestie van Coecke en Goethals andermaal neêrgekomen, en M. de procureur-generael is te dezer gelegenheid in lange uitleggingen getreden, die echter niet afdoende zullen zyn voor zeker publiek.

Wel zou het bewezen zyn, dat Coecke en Goethals ter plaetse waren te Couillet — maar niets komt ons overtuigen wie den moord op Mrs Dubois heeft gepleegd. Het laeste woord over dit geheimzinnig geval is nog niet gezegd. Wy laten elke andere kwestie nog ter zyde; voor ons is in dit alles een sterk bewys te vinden, dat het altyd gevaerlyk en daerenboven onregtvaardig is, eenen beschuldigde te oordeelen in eene taal, welke hy niet verstaet.

M. de Bayay zal die dwaling waeren men zich reeds zoo dikwyls heeft plichtig gemaekt, nooit kunnen rechtvaardigen. Ziehier overigens uit de *Gazette de Mons* een artikel, dat handelt over de hooger gezegde verklaringen van M. de Bayay:

M. de Bayay, procureur-generael, is in zynv repliek aen den verdediger van Alexis Lurquin, teruggekomen op de zaak van Coecke en Goethals, en hy heeft de eenige woorden hennuttig, betrekkelyk gezegde zaak, door M. De-fuisseaux uitgesproken, om door nieuwe byzondheden te bewyzen, dat Coecke en Goethals inderdaad plichtig waren aen de misdaed, welke zy op het schavot hebben gehoet.

Ziehier waerin deze byzonderheden bestonden:

Men beweert dat in het proces der *Zwarte Beude* Rabot, waerbydlyk met het doel om eene aanzienlyke strafvermindering te bekomen altyd heeft houden staen dat Coecke en Goethals

denk dat hy een zeeman is, een officier van ligen rang, van de vloot, die in dit oogenblik voor de stad ligt.

— Evenwel die goede houding, die toon van aristocratische beschiktheid en andere kenmerken, hebben my deze heeren verdacht gemaekt. De waerd kent ze niet, zegt hy.

— Misschien bedriegt gy u, oom! hernam het meisje, op wier schoon gelaet duidelyk de verleghedheid te lezen stont.

— De gouverneur heeft my verzekerd, dat zy in de herberg zouden afstappen zoodra een fransch schip zichtbaar werd. Wy zyn dus verplicht ons te verzekeren, of wy die heeren hier ontmoeten of niet. Ik zal eens gaen zien wat hy, die daer naar buiten staet, doen zal, als hy zynen onbezonnen vriend in een zoo groot gevaer ziet.

Toen de Amerikanen op het strand kwam, moedigde hy de negers aen, om zynen vriend ter hulp te snellen; deze werd met het ranke vaertuig pylsel naar eene reeks van rotsen, die dreigend overhingen, voortgeslingerd. Hy zelf sprong in de boot, en gaf vier zeelieden, die met hem in de boot sprongen, eenige goudstukken, om daerdoor hunnen moed aen te wakkeren.

Toen Drack op het strand kwam, slingerde de sloep waerin de getrouwe vriend zich bevond, reeds een en wader. Maar de zee stond buitengemeen hol, en de boot verbleven weldra voor de oogen der volksmenigte, die op het strand stond, daer dit door deszelfs geringe hoogte, weinig geschikt was om van hetzelfde iets waer te nemen.

Clary kon integendeel van de bovenkamer, waer zy gebleven was, alles wat er op zee voorviel, duidelyk waer nemen. Zy zag de sloep, waerin de edele jongeling zich bevond, het zwakke vaertuig van Edward bereiken tegen